

Προϊστορική και πρωτόγονη τέχνη

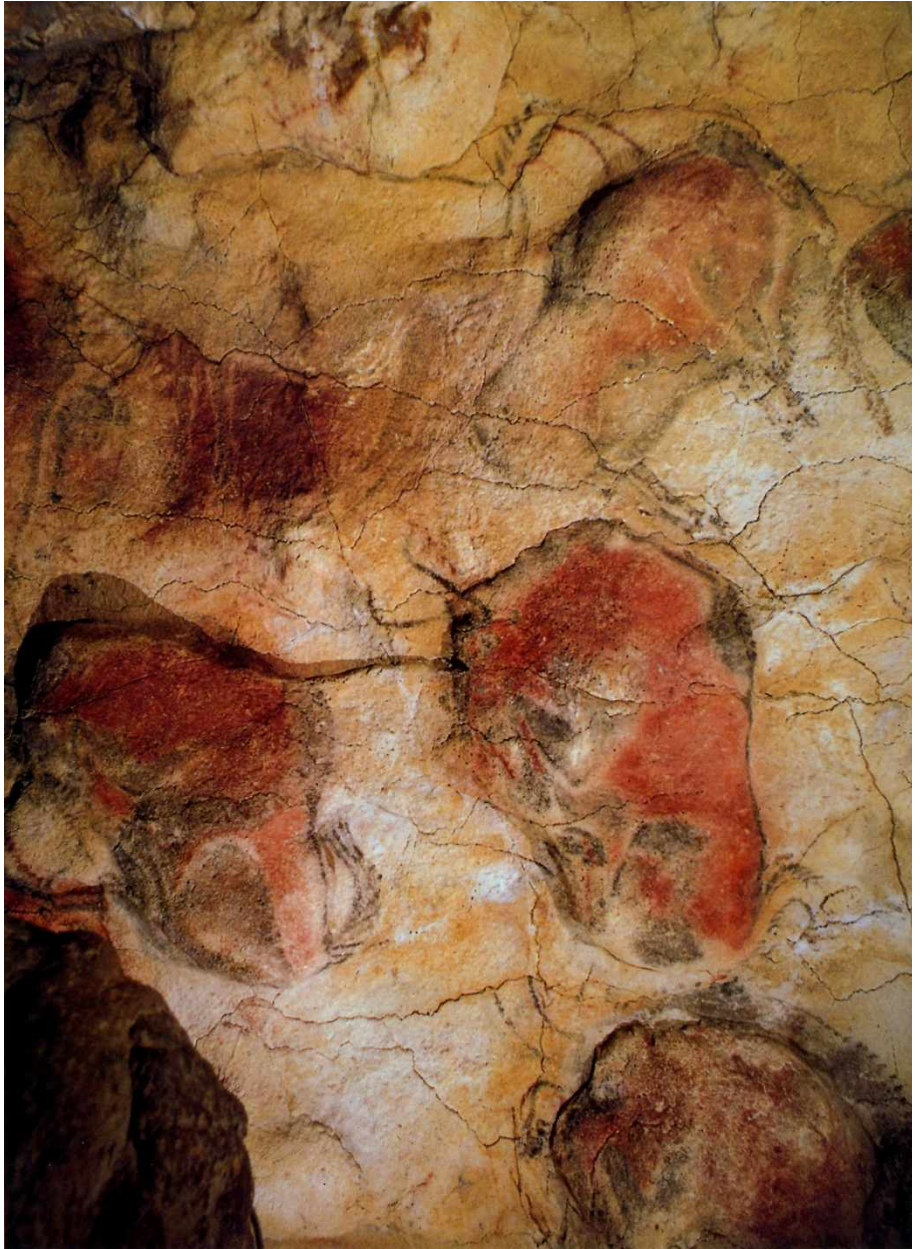
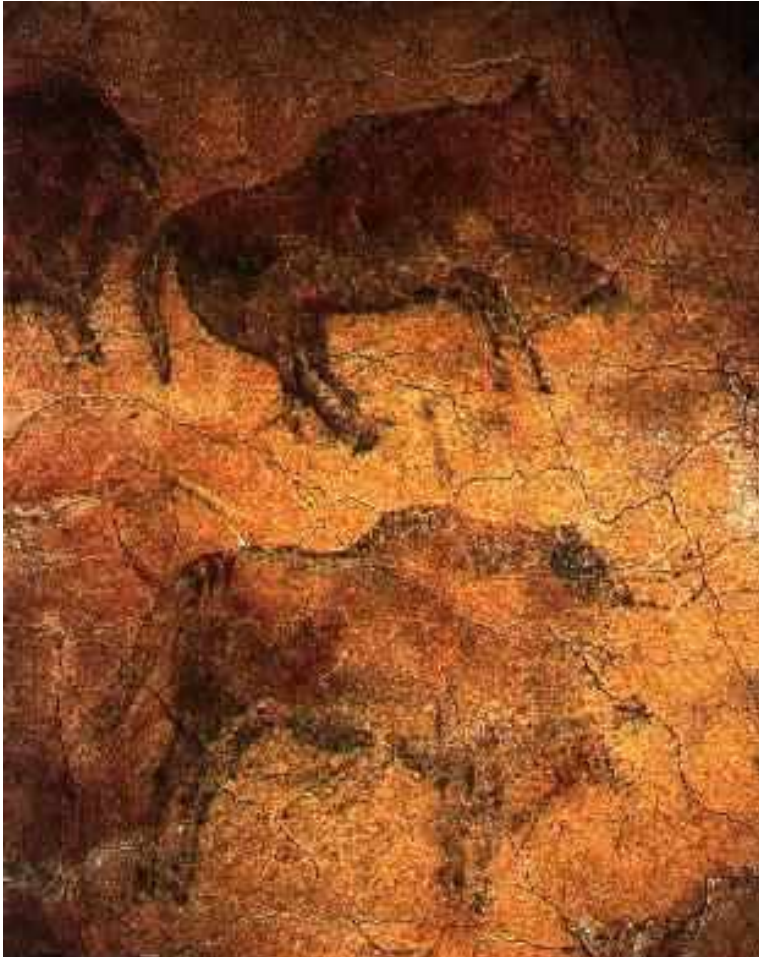

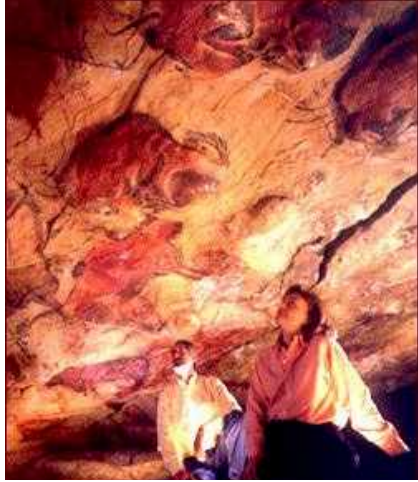

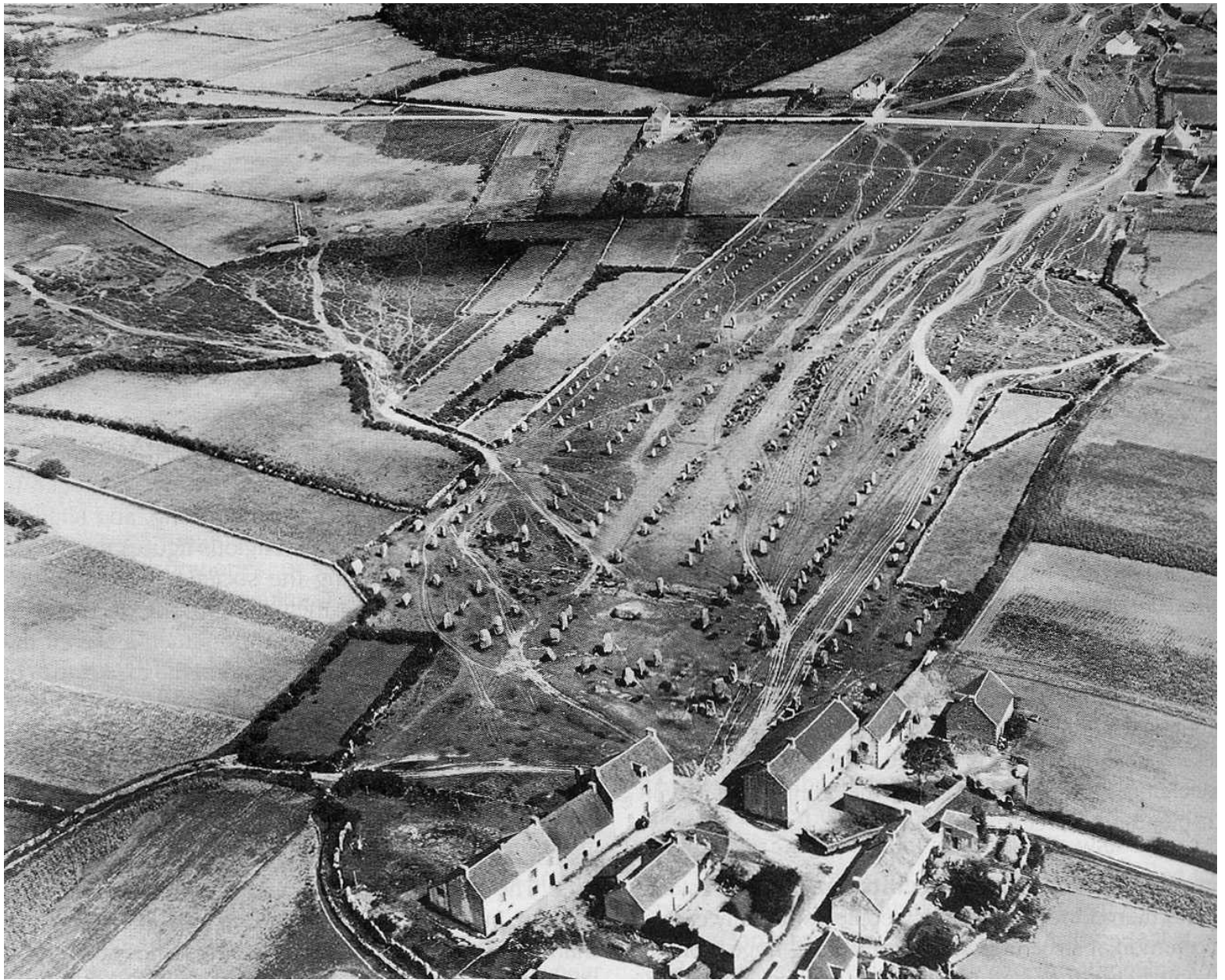

14

Αργεντινή

Βραζιλία

Περού

Ίνκας

Ίνκας

Μεξικό

Μεξικό

Μεξικό

Μεξικό

Ωκεανία

Ωκεανία

Ωκεανία

Ωκεανία

Ωκεανία

Αφρική

Αφρική

Βόρεια Αμερική

Βόρεια Αμερική

Η λέξη τέχνη, σημαίνει πολλά και διαφορετικά πράγματα σε διαφορετικούς καιρούς και τόπους.

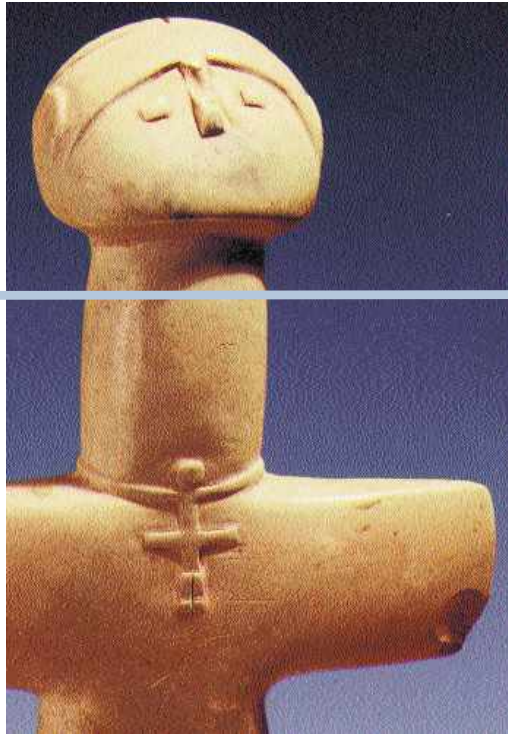
Μαζί θα προσπαθήσουμε να καταλάβουμε την συνοχή της και φωτίσουμε την κρίση σας πάνω σε πιθανές προθέσεις του καλλιτέχνη.

Κάθε γενιά απορρίπτει κάποια στιγμή τα κριτήρια της προγενέστερης.

Κάθε έργο τέχνης αρέσει στην εποχή του όχι μόνο για όσα πραγματώνει αλλά και για όσα δεν πραγματώνει. Έτσι κάθε έργο συνδέεται με το προηγούμενο μέσα από την μίμηση ή την αντιλογία.

Δεν μπορούμε να καταλάβουμε την τέχνη του παρελθόντος αν δεν ξέρουμε τους σκοπούς που εξυπηρετεί. Όσο πιο μακριά πάμε στην ιστορία τόσο πιο καθορισμένοι και παράξενοι γίνονται οι στόχοι που εξυπηρετεί.

Οι λαοί που θα τους χαρακτηρίζαμε “πρωτόγονους” δεν είναι πιο απλοϊκοί από μας, οι διαδικασίες σκεψής τους μπορεί να είναι πιο περίπλοκες από τις δικές μας, απλά είναι πιο κοντά στην κατάσταση από την οποία ξεκίνησε η ανθρωπότητα. Γι’ αυτούς τους λαούς την ίδια χρησιμότητα έχουν ένα κτίσμα και μια εικόνα. Οι καλύβες τους τους προστατεύουν από τα στοιχεία της φύσης και τα πνεύματα που τα ορίζουν. Οι εικόνες προστατεύουν από άλλες δυνάμεις εξίσου πραγματικές με τα στοιχεία. Εικόνες και αγάλματα ασκούν μαγικό ρόλο, είναι μια δύναμη που την μεταχειρίζεσαι κι όχι κάτι όμορφο που το κυττας. Ίσως να έχουμε κρατήσει κι εμείς κάτι από τον πρωτόγονο άνθρωπο. Ο δισταγμός μας να καταστρέψουμε την εικόνα ενός οικείου μας ανθρώπου ή η ανάγκη να καταστρέψουμε την εικόνα κάποιου που μας πλήγωσε, ενώ συνειδητά ξέρουμε ότι δεν ισχύει. Όλες αυτές οι ιδέες θα μας βοηθήσουν να καταλάβουμε τις αρχαιότερες τοιχογραφίες που έχουν διασωθεί. Είναι τα παλαιότερα δείγματα ανθρωπίνης δεξιοτήτας.

Η προϊστορική τέχνη διαφέρει χρονολογικά από ήπειρο σε ήπειρο, και από περιοχή σε περιοχή. Για να την παρακολουθήσουμε θα χρησιμοποιήσουμε έναν χρονολογικό οδηγό. Σε γενικές γραμμές η ανάπτυξη της τέχνης στην προϊστορία ακολουθεί τον εξής γενικά αποδεκτό κανόνα

30.000 - 10.000 π.Χ. Παλαιολιθική περίοδος

Βραχογραφίες, ζωγραφική των σπηλαίων, ειδώλια κυρίως γυναικεία

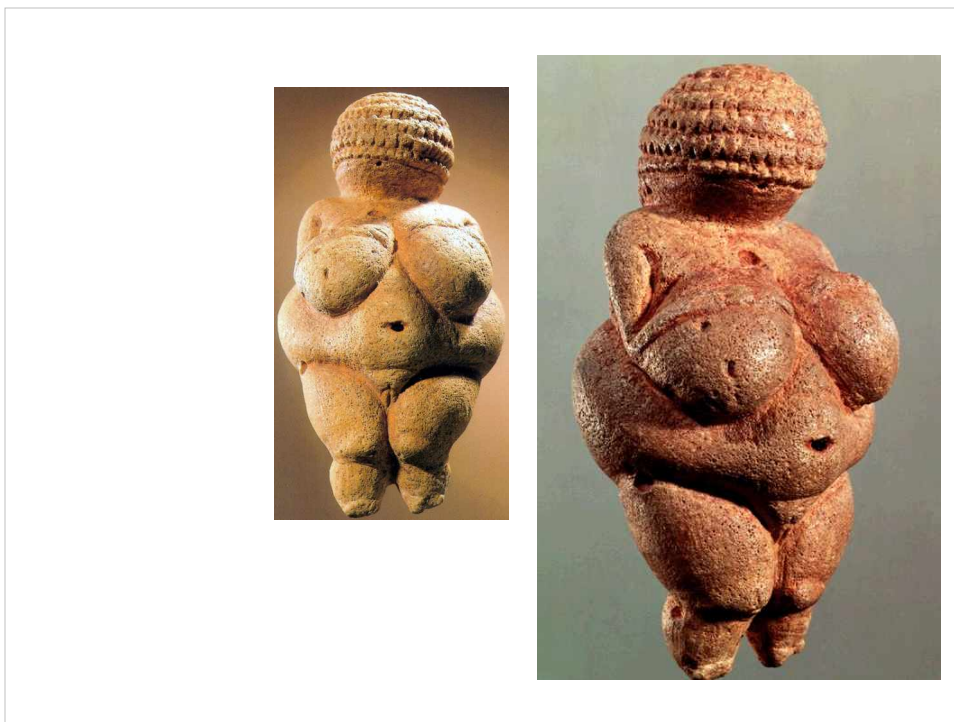
10.000 - 8.000 π.Χ. Μεσολιθική περίοδος

Κυνηγετική και καλλιεργητική θεματική, χρήση ζωικού λίπους και γαιωδων υλικών.

8.000 - 3.000 π.Χ.

Απλά αρχιτεκτονήματα και κτίσματα, πρώτοι οικισμοί, εισαγωγή τ του κεραμικού διάκοσμου.

Σε μια εξέλιξη παράλληλη με αυτή των ευρωπαϊκών νεολιθικών λαών, αναδύονται οι πρώτες κοινωνίες στα υψίπεδα του Μεξικού, η ξυλόγλυπτη τέχνη της Β.Αμερικής, ο μαγικός - θρησκευτικός χαρακτήρας των Αφρικανικών ευρημάτων, οι μάσκες στην Ωκεανία και τα προϊστορικά ευρήματα στην Ασία, Ινδία, Άπω Ανατολή.

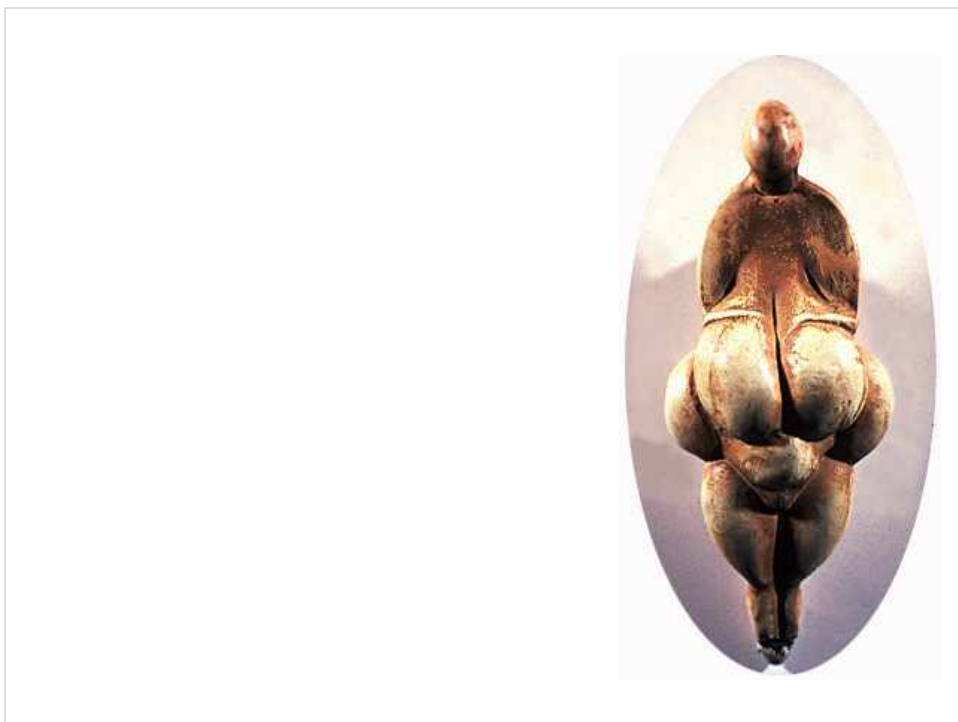
Αφροδίτη του Βίλεντορφ
Αυστρία 25000πΧ

Σπάνιο δείγμα Αφροδίτης, σμιλευμένο πάνω σε ασβεστόλιθο αποτελεί δείγμα απεικόνισης της Παλαιολιθικής Τέχνης.

Μία από τις τρεις “Αφροδίτες” που βρέθηκαν στο Βιλεντορφ , κοντά στην πόλη Κρεμνς. Απεικονίζει βραχυσωμη,ευσαρκη γυναίκα και ήταν επιζωγραφισμένο με κόκκινη χρωστική. Όπως και σε άλλες οι μαστοί και οι μηροί της

αποδίδονται με υπερβολή, ενώ τα πόδια λεπταίνουν κάτω και ολοκληρώνονται λίγο κάτω από το γόνατο.Τις περισσότερες φορές δεν διαθέτουν βραχίονες και παλάμες, αλλά στη συγκεκριμένη ακουμπούν πάνω από το στήθος. Δεν έχουν αποδοθεί χαρακτηριστικά, στο κεφάλι όμως έχουν χαραχθεί κυματοειδείς γραμμές το οποίο κατά πάσα πιθανότητα απεικονίζει ένα πλεκτό κάλυμμα κεφαλής.

Τελετουργική χρήση, άγνωστη η ακριβής φύση τους. Υποθετικά ρόλος μητέρας θεάς ή σύμβολο γονιμότητας ή σύμβολο φύλου Η απουσία χαρακτηριστικών στο πρόσωπο δηλώνει χαμηλό βλέμμα - υποταγή

Αφροδίτη του Λεσπίγκ
Γαλλία 23000πΧ
Χαυλιόδοντας από μαμούθ.

Το γλυπτό εκφράζει την αφαιρετικότητα στις μορφές της Αφροδίτης.

Σπήλαιο Λεριντό στα Πυρηναία, κοντά στο χωριό Λεσπιγκ..

Ατελή χέρια και πόδια, έμφαση στους μαστούς στα ισχία και στους γλουτούς. Τα χαρακτηριστικά αυτά αποδίδονται με υπερβολή. Οι μαστοί φτάνουν τόσο χαμηλά, που συγχέονται με την προτεταμένη κοιλιά και ο κορμός είναι αφύσικα επίπεδος.

Στο πρόσωπο δεν εμφανίζονται κάποια χαρακτηριστικά

Ένθρονη θεά, Τουρκία, Τσατάλ Χουγιούκ, 5700πΧ

Ο θρόνος με τα αιλουροειδή, πιθανότατα λεοπαρδάλεις, μοτίβο που επαναλαμβάνεται σε πολλές μεταγενέστερες εικόνες αξιωματούχων της εποχής.

Η μορφή απεικονίζεται εμφανώς κατά τη διάρκεια του τοκετού με ιδιαίτερη έμφαση στα θηλυκά χαρακτηριστικά της και οδήγησε στο να ερμηνευθεί ως σύμβολο γονιμότητας.

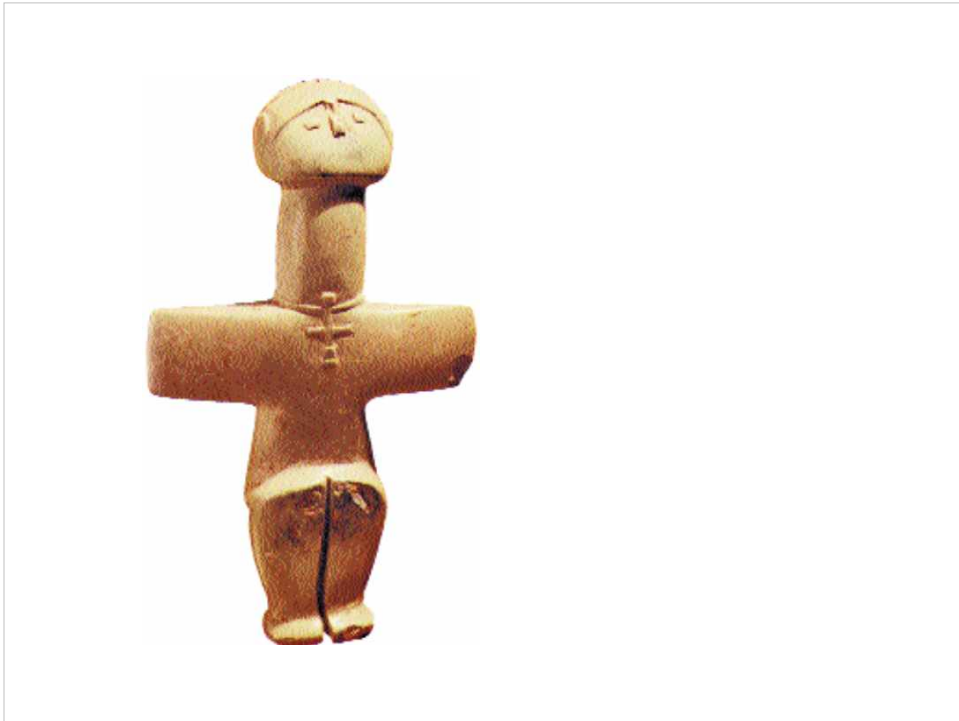
Η περιοχή του Τσατάλ Χουγιούκ, χαρακτηρίζεται ως πόλη λόγω της πυκνής δόμησης. Επίσης τα στοιχεία που υπάρχουν παντού μαρτυρούν σύνθετες τελετουργικές δραστηριότητες, μοναδικές για την νεολιθική εποχή και παραμένουν δυσερμήνευτες.

Πήλινο ειδώλιο καθιστής γυναίκας
Βόλος 5300πΧ – 4300πΧ Οπτή γη.

Ανθρωπόμορφα αγαλματίδια σε οικίες και οικισμούς της νεολιθικής εποχής Υποδηλώνουν τη σημασία της οικιακής λατρείας γύρω από μια γυναικεία θεότητα. Οι πανταχού παρούσες γυναικείες μορφές έχουν βρεθεί και σε άλλες περιοχές των Βαλκανίων και της Εγγύς Ανατολής. Η ανθρώπινη μορφή αποδίδονταν με αρκετά νατουραλιστικό τρόπο στην Πρώιμη Νεολιθική περίοδο της Ελλάδας. Το πρόσωπο είναι έντονα τυποποιημένο με πρόσωπο που θυμίζει μάσκα, με μακρόστενα μάτια πάνω σ' ένα χονδροειδή κυλινδρικό λαιμό. Η απουσία στόματος είναι επίσης χαρακτηριστική.

Η συγκεκριμένη μορφή είναι ένα σπάνιο σε ανακλιμένη στάση δείγμα.

Ειδώλιο σε σχήμα σταυρού , περιοχή της Πάφου, Κύπρος
3000-2500 πΧ, στεατίτης λίθος.

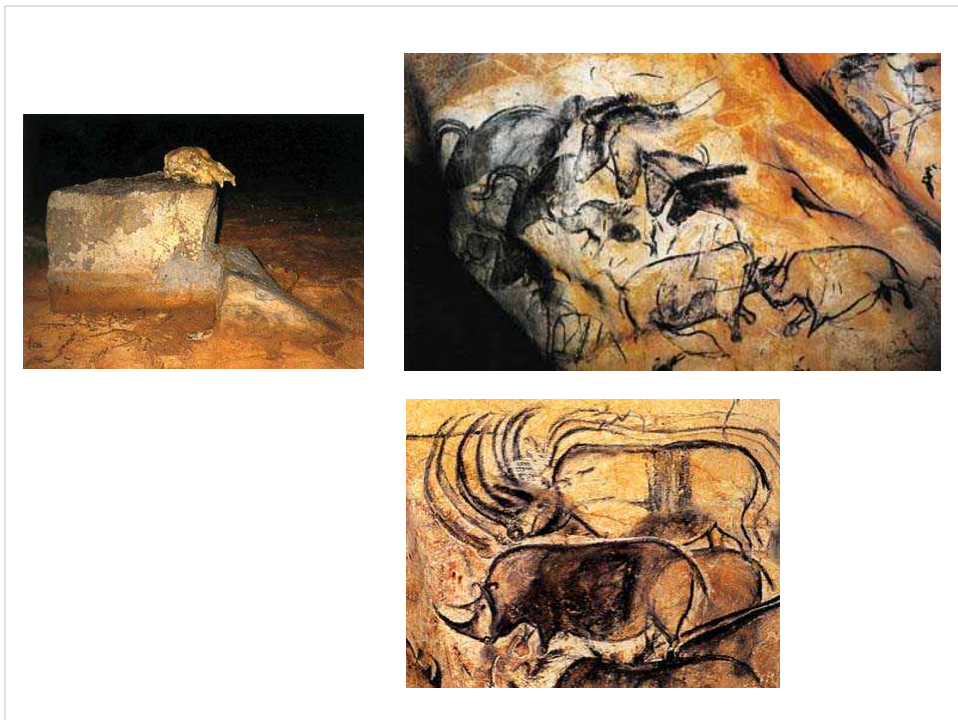
Η απόδοση της μορφής εντάσσεται στο σχήμα ενός σχεδόν ισοσκελούς σταυρού. Το κεφάλι, σφαιρικό και ανυψωμένο, με διακριτικά χαρακτηριστικά, στηρίζεται στον μακρύ κυλινδρικό λαιμό. Με το ειδώλιο-φυλακτό που κρέμεται στο λαιμό της μορφής, επαναλαμβάνεται το σταυροειδές σχήμα της και ορίζεται το κέντρο του σταυρού.

Βίσονας του Τυκ ντε Οντουμπερ
Γαλλία 13500πΧ
Άψητος πηλός 61εκ, 64εκ

Εγχάρακτοι βίσωνες, ανακαλύφθηκαν το 1912
Πλασμένοι από πηλό σε προεξέχοντα βράχο στο βάθος μιας
στοάς όπου μπορεί κάποιος να προσεγγίσει συρρόμενος για
περίπου 700μ
Ένας τρίτος μικρότερος στο δάπεδο, 13εκ
Παρότι είναι ελαφρώς επίπεδα στα πλάγια, αποτελούν υπέροχες
απεικονίσεις των ζώων και πολύ σπάνια για την Παλαιολιθική
Τέχνη. Έχουν σωθεί ελάχιστα πήλινα αντικείμενα, οπότε τα
συγκεκριμένα είναι όντως μοναδικά. Σε μια γειτονική εσοχή, όπου
διασώθηκαν 50 αποτυπώματα του ποδιού ενός νεαρού ατόμου
στο έδαφος, βρέθηκαν πήλινοι φαλλοί. Άλλα κομμάτια πηλού
βρίσκονται κοντά στους δύο βίσονες, έτοιμα για να πλαστούν.

Σπήλαιο Λασκό 17000πΧ

7 αίθουσες με 2000 εγχάρακτες και ζωγραφισμένες εικόνες

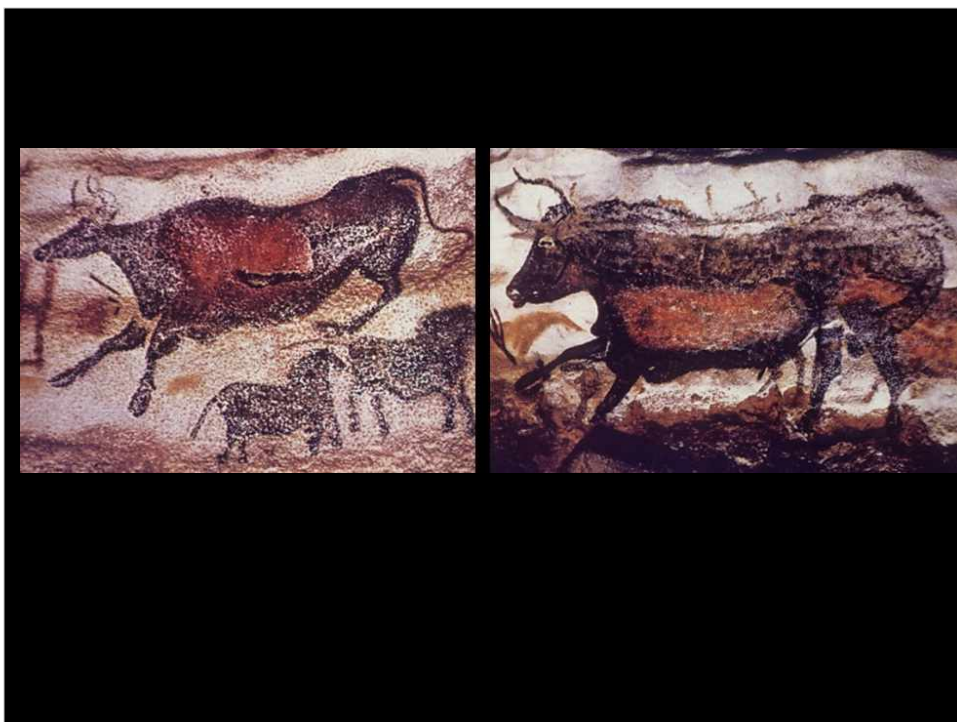
Αίθουσα των Ταύρων, στρογγυλή μήκους 17μ με 130 παραστάσεις και γεωμετρικές εικόνες, κυρίως άλογα αλλά το όνομα τις αίθουσας δόθηκε από τέσσερις μεγάλες ζωγραφιές από άγρια βοοειδή που εξαφανίστηκαν, μήκους 3,5 έως 5,5 μέτρων

Ο μονόκερος, ένα μάλλον φανταστικό ζώο, εν μέρει βοοειδές (αγελάδα ή πρόβατο) και εν μέρει ελάφι με το κυματοειδές περίγραμμα αιλουροειδούς 2,3μ. μήκους δημιουργήθηκε με διασπορά ώχρας και χρωστικών ουσιών στο βράχο (για το σώμα), ενώ το ευθύ κέρασ έχει αποδοθεί με χρωστήρα.

Αίθουσα των ταύρων,Λασκό, νοτιοδυτική Γαλλία. Τουλάχιστον 2000 εγχάρακτες και ζωγραφικές εικόνες (17000-14000 π.Χ. Περ.)

Απλώνονται σε επτά διακοσμημένες αίθουσες.Μια από αυτές , η αίθουσα των Ταύρων, είναι μια μεγάλη ροτόντα, μήκους περίπου 17 μέτρων, την οποία κοσμούν 130 παραστάσεις και γεωμετρικές εικόνες.Οι παραστάσεις ξεκινούν στο ύψος του κεφαλιού και συνεχίζονται κυκλικά, οργανωμένα προς την οροφή. Παρότι τα ζώα που απεικονίζονται είναι κυρίως άλογα, η αίθουσα παίρνει το όνομα της από τέσσερις μεγάλους “αουροχς (aurochs”) άγρια βοοειδή που εξαφανίστηκαν,και τα βλέπουμε εδώ με μαύρο περίγραμμα,, μήκους 3,5-5,5μ.μηκους, ο ένας απέναντι στον άλλο, χωρίς να είναι συμμετρικοί μεταξύ τους. Γύρω από αυτά τα πλάσματα υπάρχουν πολλά γεωμετρικά σύμβολα, αποτελούμενα από γραμμές και στίγματα, μαζί με έξι μικρά άλογα, που συνοδεύουν μικρότερα ελάφια.

Τρία βοοειδή ερυθρού χρώματος στο Λασκό.
Η οργάνωση, οι τεχνικές δεξιότητες και η
ακρίβεια στην απόδοση της φύσης καθιστούν
το σπήλαιο του Λασκό μοναδικό για την τέχνη
των σπηλαίων.

Ένας πληγωμένος βίσονας επιτίθεται σε άνθρωπο (15000- 10000 π.Χ.), λεπτομέρεια από βραχογραφία Μήκος βίσονα 1,10μ, Γαλλία σπήλαιο Λασκό.

Η φυσικότητα με την οποία αποδίδονται τα ζώα δεν επεκτείνεται και στην αναπαράσταση των ανθρώπων. Η αντρική μορφή είναι αυστηρά σχηματοποιημένη, σε αντίθεση με αυτή του βίσονα, ο οποίος ίσως συμβολίζει τον θάνατο. Εδώ φαίνεται να διεξάγεται μάχη μεταξύ δύο αντίπαλων σαμάνων, ο ένας είναι μεταμφιεσμένος σε βουβάλι και ο ένας φοράει μάσκα πουλιού. Ένα κοντάρι φαίνεται να έχει τρυπήσει το πλευρό του ζώου.

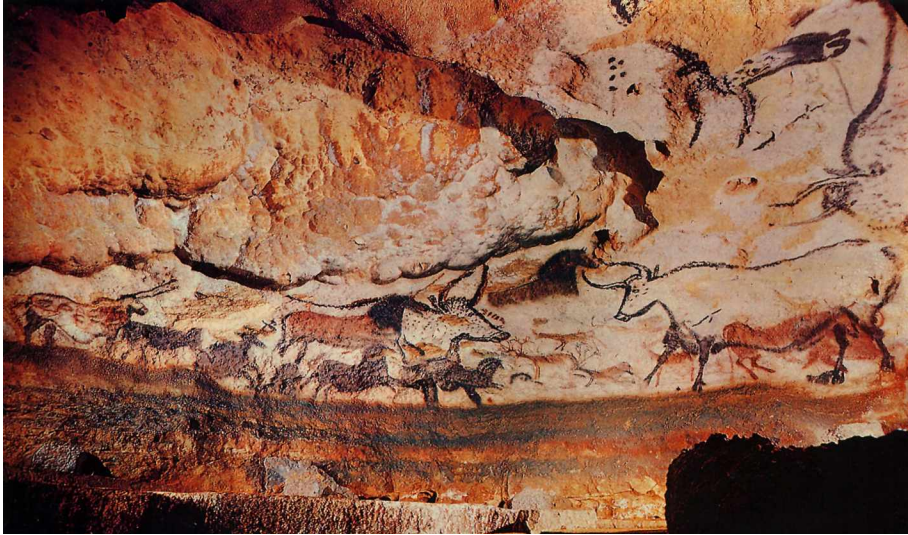

Lascaux Cave paintings

Lascaux, Dordogne, France

ca. 15,000-13,000 B.C.E.

pigment on stone

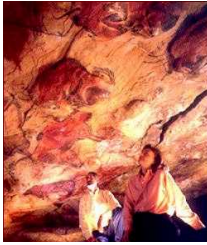

Βίσονες της Αλταμίρα 15000πΧ βόρειες ακτές της Ισπανίας
Περισσότερες από 30 απεικονίσεις κυρίως από βίσωνες και
ελάφια, πάνω σε φυσικές προεξοχές, φιλοτεχνημένα με ερυθρές
και μαύρες χρωστικές

Η ανάλυση της τεχνοτροπίας και των χρωστικών ουσιών
υποδηλώνει ότι η οροφή αποτελεί έργο ενός καλλιτέχνη.

Μια παλαιολιθική Καπέλα Σιξτίνα που δημιουργήθηκε γύρω στα
15000πριν. Η ζωγραφική απεικόνιση έγινε ακολουθώντας την φορά
του τριχώματος του ζώου.

Όταν ανακαλύφθηκαν τα σπήλαια της Γαλλίας και της Ισπανίας τον 19ο αιώνα, οι αρχαιολόγοι δεν πίστευαν πως οι τόσο ζωηρές παραστάσεις, ήταν από ανθρώπους της εποχής των Παγετώνων με υποτυπώδη εργαλεία, όμως βαθμιαία πείστηκαν.

permissions and rights.

Deer Hunt

detail of a wall painting from Level III

Çatal Höyük, Turkey

ca. 5,750 B.C.E.

Στόουνχετζ νεολιθικό μνημείο. Κύκλος από μεγαλιθους που εκτιμούν ότι κατασκευάστηκε ανάμεσα στο 2000 και 2500π.χ.

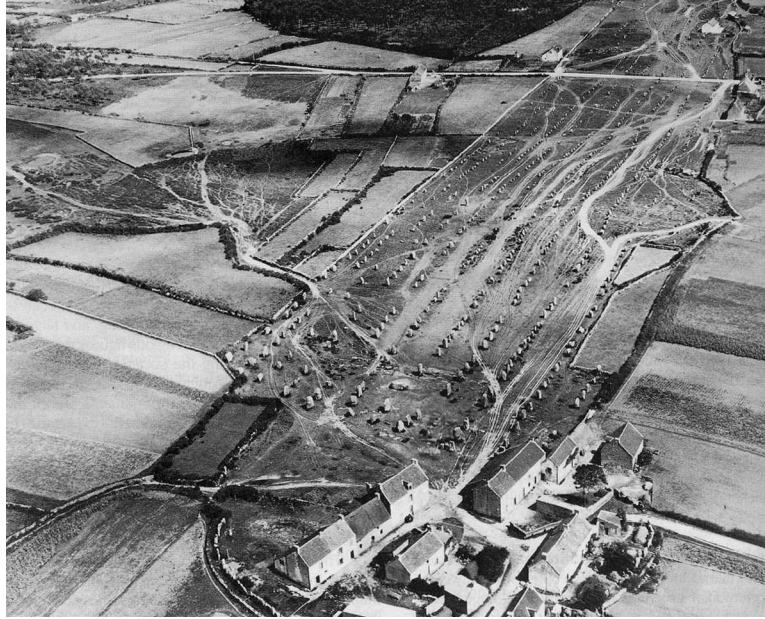
Το αρχαιότερο κυκλικό ανάχωμα και η περιφερειακή τάφος, χρονολογήθηκαν περί το 3.100 π.χ. Το όνομα του προέρχεται από αρχαίες αγγλικές λέξεις όπως Stanhengist και σημαίνει “κρεμαστοί λίθοι”. Πολλές οι γνώμες για το ποιοί έχτισαν το μνημείο. Πιθανόν κάποιοι Δρυίδες, κάποιοι Έλληνες εξερευνητές όπως ο Εκαταίος ο Αβδηρίτης και ο Διόδωρος ο Σικελιώτης αναφέρουν στα έργα τους για ένα λαό με το όνομα Υπερβορειοι, πέρα από την γη των Κελτών (Γαλλία), που είχαν κατασκευάσει ένα κυκλικό ναό, όπου λάτρευαν τον Απόλλωνα. Κατά πολλούς η εκδοχή θεωρείται αληθινή, καθώς το Στόουνχετζ χρησιμοποιούνταν ως παρατηρητήριο του Ήλιου και οι Έλληνες μπέρδεψαν τη λατρεία του Ήλιου που για τους ίδιους ταυτιζόταν με τον Απόλλωνα.

Πάνω από 1500, στην Ευρώπη και Αγγλία, είναι αποδεκτό ότι οι κύκλοι αυτοί έγιναν για την παρατήρηση του Ήλιου και για τον προγραμματισμό στις γεωργικές ασχολίες τους. Διοτι ανεξάρτητα από τις καιρικές συνθήκες που μπορεί να διαφέρουν από τόπο σε τόπο, η θέση του ήλιου στον ορίζοντα είναι συνδεδεμένη με την αλλαγή των εποχών και τις σωστές αποφάσεις για σπορά και σοδειά.

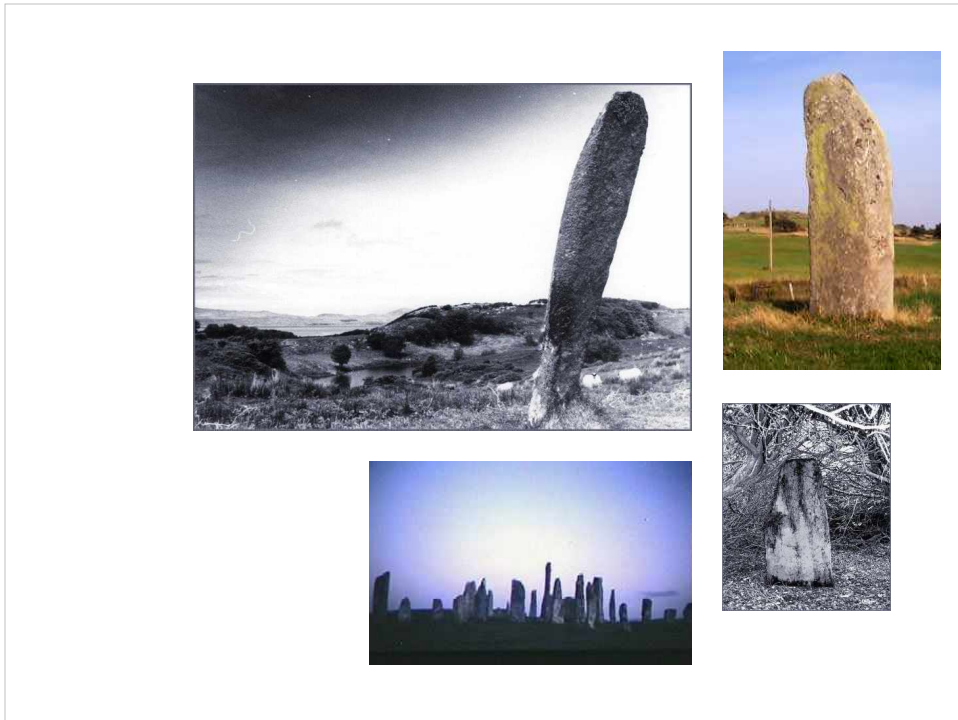
Η γνώση αυτή, απέκτησε πολιτικό και θρησκευτικό περιεχόμενο κι έτσι πέρα από ηλιακό ρολόι έγινε τόπος λατρείας.

ΣΥΡΙΑ, 3.500 π.Χ.

Menhir alignments at Ménéac,
Carnac, France
ca. 4,250-3,750 B.C.E.

“Μενιρ” :: μακριά πέτρα, menhir
Μακροστενος ογκόλιθος τοποθετημένος όρθια, κυρίως
προϊστορικής προέλευσης.
Από μερικά εκατοστά έως 23 μετρα

Ντολμεν. Πιθανόν ο χαρακτήρας τους να είναι ταφικός, κάτι σαν
επιτύμβιες στήλες επιφανών Κελτών. Αργότερα θεώρησαν πως η
τοποθέτηση τους σχετίζεται με ουράνιους αστερισμούς. Τα
περισσότερα βρίσκονται στη Βρετάνη, γύρω στα 3000, Βρετανία,
Καρνάκ, Ευρασία.

Δείγματα ανθρώπινης παρουσίας στον ελλαδικό χώρο, εμφανίζονται ήδη από την παλαιολιθική εποχή. Έχουν ανακαλυφθεί πάνω από 900 νεολιθικοί οικισμοί και φαίνεται πως ο χώρος ήταν κατοικημένος από το 7000π.Χ., ιδίως στα παράλια και τις πεδιάδες. Ο πρώτος νεολιθικός οικισμός ανακαλύφθηκε το 1901 κοντά στον Βόλο, στο σημερινό Καστράκι. Στο Σέσκλο βρέθηκαν επίσης πήλινα σκεύη με γραμμική διακόσμηση, γυναικεία ειδώλια, και λίγα ανδρικά, καθώς και λίθινες σφραγίδες, λίθινα εργαλεία κ.α.

Ένας άλλος οχυρωμένος οικισμός αναπτύχθηκε στο Δημινη ,στην ίδια περιοχή, πού είχε στενές σχέσεις με λαούς που προέρχονταν από την θάλασσα.

Εδω πίσω από ένα μεγαροειδές κτίσμα βρέθηκε ένα από τα μεγαλύτερα και πιο ενδιαφέροντα κτίσματα της νεολιθικής εποχής, που αποτελείται από εργαστήριο, αποθήκες και φούρνους.

Μεγάλος νεολιθικός οικισμός βρέθηκε και στην Κύπρο, πάνω σε ένα λόφο, στο χωριό Χοιροκοιτία. Το χαρακτηριστικό είναι οι πετρόκτιστες θολωτές κατοικίες με στρογγυλή κάτοψη σε μικρές ομάδες (6-7) γύρω από μια αυλή. Οι νεκροί, οι οποίοι θάβονταν σε αβαθείς τάφους κάτω από το δάπεδο του σπιτιού, έφεραν επάνω στο στήθος τους μια πολύ βαριά πέτρα, πράγμα που φανερώνει το φόβο που είχαν οι κάτοικοι για τους νεκρούς. Μεσα στους τάφους βρέθηκαν διάφορα κτερίσματα (αγγεία, κοσμήματα κ.α.).

Αργεντινή

Αργεντινή 9500πΧ

Σπήλαιο των Χεριών Κουεβα ντε las Μάνος 11000-7500π.χ.

Καλλιτεχνική κληρονομιά των κυνηγών – τροφοσυλλεκτών της Αργεντινής, όπου δημιουργήθηκαν κάποιες από τις πλέον πρώιμες κοινωνίες της Αμερικής.

Χρήση ερυθρής, μαύρης και λευκής χρωστικής ουσίας

Μάλλον με κάποια σημασία στο διαφορετικό προσανατολισμό των χεριών.

Στο σπήλαιο υπάρχουν επίσης απεικονίσεις ζώων, κυνηγετικών σκηνών και αφαιρετικών μορφών, σαφώς μεταγενέστερων από τα αποτυπώματα των χεριών. Οι θετικές και αρνητικές αποτυπώσεις χεριών αποτελούν συνήθη θεματολογία των βραχογραφιών διάφορων λιγότερο σημαντικών κοινωνιών της Γαλλίας, της Ισπανίας, των Αβοριγίνων της Αυστραλίας και ολόκληρης της Αμερικής. Τα χέρια επαλείφονταν με χρωστική και στην συνέχεια εφάπτονταν στην επιφάνεια του βράχου ή αποδίδονταν “ως αρνητικά”, δηλαδή, με την ράχη της παλάμης εφάπτόμενη στην επιφάνεια του βράχου, και ο καλλιτέχνης φυσούσε την χρωστική, συνήθως μέσα από έναν κοίλο σωλήνα, η οποία διαχέονταν με την μορφή εκνεφώματος γύρω τους (αρνητικά).

Αποτυπώσεις χεριών σύνηθες θέμα σε Γαλλία, Ισπανία,

Αβορίγινες Αυστραλίας και ολόκληρης της Αμερικής.

Βραζιλία

8000π.Χ. είναι η παλιότερη κεραμική ζωγραφική που έχει ανακαλυφθεί.

Περού

Στο Περού έχουμε πρώιμους πολιτισμούς από το 12000π.χ.

Ίνκας

Σε μια εξέλιξη παράλληλη με αυτή των ευρωπαϊκών νεολιθικών λαών, οι αρχαίοι κυνηγοί συλλέκτες της Αμερικής ξεκίνησαν την γεωργία, γύρω στην έβδομη χιλιετία π.χ.

Την εποχή αυτή αναδύονται οι πρώτες κοινωνίες στα υψίπεδα του Μεξικού, όπου επικρατεί μια ιερατική κάστα, με μεγάλη γνώση μαθηματικών και αστρονομίας.

Ίνκας

Οι αρχαίοι Περουβιανοί, έδιναν σε μερικά αγγεία τους το σχήμα του ανθρώπινου κεφαλιού, με μια εντυπωσιακή φυσικότητα.
Περίπου 250-550μ.Χ.

Μεξικό

Ο πολιτισμός των Ολμεκων θεωρείται ως ο “πατρογονικός πολιτισμός” του Αρχαίου Μεξικού. Μια από τις 10 κεφαλές που βρέθηκαν στο Σαν Λορενσο.

Καμία απ' αυτές τις κεφαλές δεν βρέθηκε στην αρχική της θέση. Όλες ήταν θαμμένες σκόπιμα σε τάφρους, κατά τους αρχαίους χρόνους πιθανόν ως αποτέλεσμα κοινωνικής επανάστασης ή πολιτικής αναταραχής.

Κεφαλή Ολμεκου 1050π.Χ.

Οι Αζτέκοι προέρχονται από τους Τολτέκους που κατέβηκαν από τον Βορρά, γύρω στο 900μ.Χ.

Μεξικό

Οι Μάγια εμφανίστηκαν στην χερσόνησο Γιουκατάν και κάλυψαν της ευρύτερη περιοχή, όπως Γουατεμάλα, Ονδούρα, Ελ Σαλβαδόρ. Οι Μάγια είναι γνωστοί για τα μεγάλα συγκροτήματα ναών, το ημερολόγιο τους, την προηγμένη αστρονομία, την γραφή και το νόμισμα τους. Ήταν οι πρώτοι που δημιούργησαν ιθαγενή συστήματα γραφής πριν τον αποικισμό.

Μεξικό

Γλυπτά των Αζτέκων απεικονίζουν θεούς με σχήμα ζώων.

Μεξικό

Όταν έφτασαν οι Ισπανοί κατακτητές τον 16ο αιώνα οι Αζτέκοι στο Μεξικό και οι Ινκας στο Περού κυβερνούσαν κραταιές αυτοκρατορίες. Αν τα περισσότερα έργα αυτών των πολιτισμών μας φαίνονται περίεργα και αφύσικα, οφείλεται στις ιδέες που εκφράζουν.

Χρησιμοποιούσαν δεδομένα σχήματα για τα γλυπτά τους (π.χ. φίδι, αστραπή). Η εικόνα σ' αυτούς τους λαούς δεν είχε σχέση μόνο με την μαγεία και το θρησκεία αλλά ήταν και η πρώτη μορφή γραφής. Δεν ξέρουμε πολλά για αυτές τις καταβολές, αν όμως θέλουμε να καταλάβουμε το χρονικό της τέχνης, να θυμόμαστε πώς οι εικόνες και τα γράμματα, είναι στην πραγματικότητα συγγενείς εξ αίματος.

Ωκεανία

9ος-10ος μ.Χ. Χαβάη

Η τέχνη της Ωκεανίας χαρακτηρίζεται από κεραμικά και μάσκες διακοσμημένα με διάφορα υλικά και αντικείμενα από οψιανό και κοχύλια. Στην Αυστραλία, ξεχωρίζουν οι ζωγραφιές των σπηλαίων, αρκετά σχηματικές και με γεωμετρική απλούστευση.

Ωκεανία

1250-1500π.Χ. Νήσος του Πάσχα

Ωκεανία

19ος αιώνας μ.Χ. Παπούα Νέα Γουινέα.

Ωκεανία

Τελετουργική μάσκα Περ.1880.

Ωκεανία

Αφρική

Κεφάλι που παριστάνει πιθανώς έναν αρχηγό από το Ιφε της Νιγηρίας , ορείχαλκος, 36 εκ.

Στην Αφρική η τέχνη είχε πάντα ένα έντονο μαγικό, θρησκευτικό χαρακτήρα,

προοριζόμενη περισσότερο για τελετουργικές τελετές των διαφόρων αφρικανικών ανιμιστικών και πολυθειστικών δοξασιών παρά για αισθητικούς σκοπούς, αν και υπάρχουν και διακοσμητικές δημιουργίες. Τα περισσότερα ευρήματα είναι από ξύλο, πέτρα ή ελεφαντόδοντο, με μάσκες και φιγούρες ανθρωπόμορφες με μεγάλο κεφάλι και κοντά άκρα. Γλυπτά, μόνο με ανθρώπινο κεφάλι Χάλκινα κεφάλια που έχουν βρεθεί στην Νιγηρία είναι τόσο πειστικές απεικονίσεις, ενώ δεν υπάρχουν στοιχεία που να φανερώνουν πως οι ιθαγενείς καλλιτέχνες έμαθαν την δουλειά από κάποιο ξένο.

Αφρική

Η πρωτόγονη τέχνη δεν είναι πρωτόγονη σε σχέση με την γνώση της τέχνης τους. Αντίθετα έχουν θαυμαστές τεχνικές. Δεν είναι η τεχνική τους που διαφέρει από την δική μας, αλλά οι ιδέες. Όλο το ιστορικό της τέχνης δεν είναι μια ιστορία τεχνικής προόδου αλλά μια ιστορία ανταλλαγής ιδεών και απαιτήσεων. Η πρωτόγονη τέχνη λειτουργεί με προκαθορισμένα σχήματα, αφήνει όμως στον καλλιτέχνη και χώρο να δείξει την τόλμη του.

Βόρεια Αμερική

Βόρεια Αμερική

